

СВІТ ДИТЯШИЙ

ЖУРНАЛ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ.

1939

№ XX.

ЛЮТИЙ

Ч. 2.

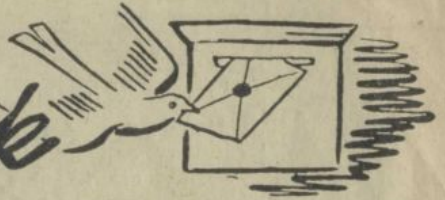
Г ДУТІНУ.

Lwów, Zimorowicza, 2

Тилищ до вас листочок

Дозя, Маруся і Таля Магирівні в Ваньковій: Ваш «спільний» листик дуже-дуже мені подобався. Радію тим, що мої маленькі книжечки-сестрички з «Д. Б.» так Вас зацікавили. Незабаром одержите книжечку про «Карпатську Україну» де буде багато образочків.

За побажання Святочні і Новоріччї сердечно Вам дякую. Буду вже відтепер приходити на адресу Дозі, бо вона між вами найстарша. На другий рік буду приходити на адресу Марусі, а на третій на адресу Талі. Чи так буде добре?

Татуся від мене щиро поздоровить і поцьомайге, і до ушка шепнїть, що «Світик» дуже дякує за дописку на Вашому листочку. Здорові були, мої любенькі жайворонятка!

Левко Коссар у Саскатуні (Канада): Тому, що ви обоє з сестричкою прислали жертву на газетку для «Карпатської України» — то я приходити буду в Твоїм імені до якогось бідного хлопчика, а від Лесі — до якоїсь бідної дівчинки-школярки. Їх імена я Вам незабаром подам у листі, щоб Ви могли до тих діточок від себе написати листика і поспитати їх: чи припав їм «Світик» до вподоби. Як там ідуть забави зимові і чи св. Миколай був щедрий для Тебе і чи виповнив цілу панчоуху? Пиши частіше!

Мартуся Голянівна у Львові: За гарний листик дякую Тобі, любя Мартусю. Від січня ц. р. висилаю до всіх передплатників «Світика» також і книжечки «Діточа Бібліотека». Отже і до Тебе буде приходити також. До книжечки першої був залучений переказ на передплату, яка виносить 4 зл. на цілий рік. «Покотигорошок» вичертана книжечка — а «Записки недоброго хлопця» можна дістати в книгарні «Р. Ш.» Коштує 70 сот. Па!

Туся Козловська в Медині: З надісланої світлини годі зробити друкарську клішу, бо вона була б зовсім темна. Тому, як пришлеш іншу знимку, ясну і виразну — то радо поміщу її у своєму «Альбомі Читачів».

Влодко Кузь в Перегінську: Дякую Тобі за надіслані матеріяли, головно за знимку Хусту, бо якраз такої знимки потребую. Віршик про «Похорон господаря» не поміщу — бо він дуже сумний, а про «Багатство наших гір» годі теж друкувати — бо на тїм місці була би біла пляма. Зате надрукую опис Перегінська і дам образочок тої церквці.

Леся Кучер у Карнегі (Америка): Дякую Тобі, любя Лесю, за дарунок для бідних діточок на Карп. Україні. Імена тих ровесниць, що на їх імя буде йти туди «Світик» подам Тобі незабаром. За пам'ять про мене дуже Тобі дякую! Знимочку вашого гуртка танцюристів пришли і подай до неї коротенький опис. Мамусі уцілуй від «Світика» ручку, а Татусьови зложи поклін.

Івася Гарасимчуківна у Венкувері (Канада): Твого листика до всіх ровесниць і ровесників у Старомо Краю друкую на своїх сторінках у тому чис і і подаю Твою адресу. Сподіюся, що багато ровесниць напише до Тебе листики. Подай мені список усіх українських дітей у Венкувері, щоб я міг бодай раз до них прийти в гостину.

Орися Цурковська в Романові: «Світик» і книжечки «Д. Б.» — («Світикові» сестрички) приходять на Твою адресу. Чи Левцьо заглядає ще часом на мої сторінки, як приїде на Свята? Поздорови його від мене. Знимочку надішли, але ясну і виразну — то поміщу її у своєму «Альбомі». Гарзд!

ПОДЯКА.

Всім тим Передплатницям і Передплатникам „Світика“ та Їх Родичам в краю і за кордоном, які прислали мені побажання „Веселих Свят і Щасливого Нового Року“ — складаю на тому місці слова найсердечнішої подяки за пам'ять.

Михайло Таранько
редактор «Світа Дитини».

ЖЕРТВИ.

На передплату „Світика“ для бідних школяриків на Карпатській Україні зложили: Леся Кучер з Карнегі 5 доларів. Леся і Левцьо Коссар з Саскатуну 1 долар. Хто слідуючий?

На пресовий фонд „Світа Дитини“.

Преп. СС. Василянки в Філядельфії 2 дол. — Оксана і Неля Меренівні 2 зл.

Воробчики просять...

Рано-вранці, до схід сонця,
Зацьвірінькав воробець
І застукав до віконця —
На дворі був морозець.

„Істи просим, діти любі!
Поможіть нам у біді!
Не палили ми ще в грубі —
Дуже важко жить в зимі...“

Ні то зерна, ні хатинки,
Вітер в очі снігом дме...
Дайте зерна зо дві жмінки —
Хай нам голод промине.

Всіх вас просим, закликаєм:
Поможіть нам у зимі —
На весні ми позідаєм
Безліч злої комашні!“

Теодор Пеліх.

Веселий баль на столі.

АРТО було заглянути в останню неділю
мясниць до одного дому в великому місті!
Можна було побачити в одній кімнаті того
дому цікаве товариство. Та не думайте,
що може сиділи і забавлялися там люди.
Ні! Це товариство — усе, від першої
до останньої „особи“ — сиділо не довко-
ла стола, тільки таки на столі, застеле-
ному білесенькою скатертю. А складалося
воно, те товариство, з пухкенької і смач-
ненької бабки, з пляшки доброго овоче-
вого вина, з китиці свіжих квіток, із свічки і — коробки сірників.

Очевидно, що це товариство не повинно було лежати і стояти
на тому столі в такому виді, як воно там лежало і стояло в тій

хвилині. Бабка повинна була стояти біля іншого смачного печива та збанятка кави на окремому столі в їдальні; — пляшка вина мала стояти в холодній воді та ще й з ледом; — китиця квіток мала стояти в гарній кришталевій вазі; — свічка мала світитися в срібному ліхтарі; — а коробок сірників? Ну, коробка сірників повинна була бути просто в кишені кухарчиного або покоївчиного фартуха. Але кухарка і покоївка мали того дня стільки всякої праці, що просто в голові їм закрутилося і вони не знали, що де мають тимчасом покласти, чи поставити — і тому накопичили в поспіху все те „мішане товариство“ на одному столі.

Не диво, що це „товариство“ не було в дуже доброму настрою, бо кожне побоювалося, що про нього, в розгарі праці і приготувань, взагалі забудуть і воно буде лежати тут даром

аж до білого ранку. А вже найбільше нетерпеливилася пляшка, чорнява, струнка, запечатана гарним сріблестим каптуром, що стояла біля бабки. Вона хотіла вже стояти серед стола перед гостями і розливати своє вино, щоб його всі захвалювали. Тільки вона одна й знала, що то за свя-

то приготовляється в тому пишному домі. То щоб уже так не скучати тим вижиданням, пляшка заговорила якось оприскливо:

— Що мені за товариство! Я взагалі не знаю, чи ви будете вміти заховуватися належно в такій забаві!

— А що ж то властиво за забава має бути? — запитала несміливо бабка. — Бо я чую вже від ранку, відколи мене виймили з печі, що всі в тому домі говорять тільки про забаву, чи якийсь баль, але я не розумію того всього...

— Пгі! — відповіла згіржливо пляшка — Забава! Баль! Як цього не розуміти? Хіба не знаєте, що сьогодні заручується дочка власника того дому з одним гарним юнаком і з тої нагоди та з нагоди останньої неділі м'ясниць буде тут баль, а ми всі маємо взяти в ньому участь! Тебе, бабко, мають розкрити гостям на закуску до кави на підвечірок; ти, свічко, маєш ясно світити на столі; — вас, квітки, має вручити суджений суджений; ну, а ти, коробко, маєш дати один сірник, щоб засвітив свічку. Але найважливіша в тому всьому буду таки я! Бо добре овочеве вино, яке прийшло сюди аж з Франції, має заблестіти

в прегарних нових кришталевих чарках і з них мають гості випити за здоровля молодої пари. Можливо, що при тому будуть навіть співати „многая літа“... Тільки я журюся, чи ви зумієте добре відіграти свою роллю, яку вам призначили на це родинне свято.

— Що ж, я маю в собі багато смачних родзинків і мигдалів! Думаю, що разом з вами всіми придумаю на той баль! — сказала бабка.

— А ми маємо дуже гарні барви і ніжний запах! — сказали квітки. — Це теж повинно бути миле так судженій, як і гостям.

— А я маю світити, так гарно, як ніодна свічка дотепер! — сказала свічка. — Ви побачили б, як я світитиму, коли б тільки поставив мене хтось у срібний ліхтар, або бодай засвітив мене... Бо доки я не засвічена, доти взагалі не маю доброго настрою.

— Н-ну... Родзинки і мигдали це щось варт! — сказала пляшка — але барви і запах — це тільки

самохвальба. Та ви подумайте! Чи має з вас хто такий корок, як я? Чи вміє з вас хтось так стрілити, як я, коли мене відкорковують? Або: чи вміє з вас котре так зашипіти, як я, коли мене наливають?...

Кажучи це, пляшка задерла гордо свою шийку і здавалося, що вона стала ще вища і ще стрункіша...

Та в ту мить щось зашорохтіло в коробці сірників, коробка трошки відхилила свою засувку і з неї показала чорна головка малого сірничка.

— Пустіть мене, мамо, пустіть мене! — шепнув зворушений сірничок. — Пустіть, щоб вона так дуже не перехвалювалася!

Коробка-мати випустила сірничка і він вискочив на стіл.

— Я, пляшко, не маю корка, я не вмію так стріляти, як ти, — але зашипіти я вмію!

— Цікаво! — сказала пляшка непевним голосом.

— Ось я тобі покажу! — сказав сірник, — нахилився до коробки, — черкнув своєю головкою до неї — і тшшш! — зашипів на диво! В ту мить дотепна свічка простягнула свою

головку до сірника і — засвітилася, а як засвітилася, в тую-ж мить схопилася з місця, і хоча непевно, бо це ж не було в ліхтарі — але досить твердо стала на столі між бабкою і пляшкою.

— О, як гарно! — сказала щиро бабка і з утіхи аж піднялася зі свого тареля та стала крутитися в коло та приговорювати, ніби приспівувати: „А може б ми зробили пробу? А може б ми зробили пробу?...”

— Добре! Робіть пробу! -- сказала горда пляшка. — Я і так буду завершенням свята і балю!

Тоді бабка почала танцювати, щораз швидше, щораз зручніше, та все приспівувала собі: „Десять родзінків — двацять мігдалів, — двацять родзінків — сорок мігдалів, — сорок родзінків — вісімдесят мігдалів...”

І хоча смішний був той спів, та пляшці це подобалося і вона почала й собі крутитися, мов панянка, та заохочувати всіх:

— Ану, ану, бабко, ще швидше, а ти свічко, ще краще, а ви, квітки, розв'яжіться та ідіть теж у танок!...

І почався на столі правдивий баль... Усі затанцювали, всі закрутилися, заметушилися — не зважаючи на обмежену площу стола, — почали падати одне за одним на долівку... Перша впала таки наша горда пляшка і розбилася на шматки. За нею посипалися вниз усі квітки, — за квітками впала й свічка і погасла. А бабці, як найповажнішій між ними, випадало їх рятувати, то вона прискочила до краю стола й нахилилася, щоб бодай одне з них зловити — але в ту мить і сама перевернулася на підлогу і зробилася з неї безвидна маса...

Тільки скромний сірничок лежав тихо на столі — і спав. Коробка й не будила його, коли всі танцювали, бо вона подумала собі: „Кожний знай свою ролю! Ти, коробко, маєш ховати сірники, а ти, сірничку, маєш тільки зашипіти і засвітити свічку... Досить з нас того!” І з материнською любов'ю дивилася на свого сінка в глибокому сні.

Прися Мадер.

Знайте, діти, що „ПРАЖІНЬ“
Кава добра і здорова,
Тільки раз вам закипить,
Трошки цукру — і готова!

Пам'ятайте, любі діти:
Щоб здорові личка мати,
Треба лиш цю каву пити,
Лиш „Пражінь” все уживати!

Баль у панства Левів.

В пана Лева й пані Львиці
Чути — йдуть гучні мясниці!
Знатних гостей запросили,
Величаво їх вгостили.

Львиця меду наливає,
Лев промову починає —
Гості веселяться щиро,
Хоч є всякі, та всі в мирі...

Слон басує: „О, чудово!“
Гіпопотан: „Мудре слово!“
Ось сичить пані змія:
„Тут у своїм сосі я!...“

„Славно!“ — кличе папугай.
А жирафа: „Тут нам рай!“
Дик хвалить собі: „Рох-рох!“
А медвідь: „Я зім за двох...“

В фраку елегант пугач:
„Тут гуляй собі і скач!“
А орел до нього пе:
„Тут на правду гарно є!“
Мишка сіла на столі:
„Пі-пі! Гарно тут мені...“
Зайчик вушками стриже:
„Тут мене ніхто не вбе...“

Так то в Лева - короля
У мясниці баль що - дня,
Бсі гостюють там у нього,
Від страшного до малого...

Всі там рівні, всі свобідні,
Так собі, мов браття рідні,
Всіх єднає баль оцей —
Чи можливе це в людей?

То не диво, що вкінці
І великі і малі
Заспівали на ввесь світ:
„Панству Левам много літ!...“

НЕБЕСНІ ЛЕЩЕТАРІ.

В небі, серед малих ангелят, появилася новий ангелик, русявий, може десятилітній хлопчина. Святий Петро представив його жвавій громадці ангелів і сказав:

— Маєте нового товариша! Будьте з ним приятні і покажіть йому всю небесну велич!

Втішені ангелята обступили „новика“ і засипали його градом питань.

— А як ти зовешся, братчику? — запитав його найстарший між ангельським доростом.

Івась! Івась Мочернак! — відповів чемно новий ангелик.

А звідки ти сюди прийшов?

— Я з Ворохти! Ви не знаєте Ворохти?...

— З Ворохти? — втішився найстарший. — Та як не знати Ворохти? Це в Галичині, в горах Карпатах! Я також з Галичини! Зовуся Славко Зірка. Я родом зі Львова, але я був з родичами за свого життя на землі щось два рази в Ворохті на вакаціях... О, там дуже гарно! Хіба тільки тут, у небі, краще!

Познайомившись із новим товаришем, ангелики стали опрощувати його по небі і показувати усю красу і велич Божого раю. Івась був захоплений усім тим, що бачив і в душі дякував Господу Богу, що прийняв його до неба.

— А тепер, Івасю, покажемо тобі ще щось дуже цікаве! — сказав весело ангелик Славко. — Хочеш поглянути на землю?

— Хочу! — сказав утішно Івась.

Ангели повели Івася до широкого і ясного вікна.

— Дивися вниз і скажи, що побачиш! — сказав Славко і сам нахилився до вікна, а за ним і всі ангелики.

Івась припав до вікна і глянув униз.

— О, Господи! — закликав він — та ж це наша земля!

Я бачу гори... Чекайте, чекайте, щось знайоме бачу! Чи ж це не Ворохта? О, той гарний горб коло тартаку, а там далі дорога до Жабя, а там на право на Говерлю! І бачу, що ті гори білі! Видко, що впав там сніг...

— Сніг, сніг! — закликали інші ангелики.

— Але що там роблять ті діти? Дивіться, вони їздять по снігу на якихось довгих дошках!

— Ці дошки — це лещети! Ви не знаєте, що це лещети? — спитав ангелик Івась.

— О, я знаю! — сказав Славко. — Та ж і я їздив не раз на лещетах, таки у Львові, бо довкола Львова є гарні горби... на Погулянці, Знесінню, Клепарові...

— Але ми не знаємо, що то лещети! — сказали якомсь сумно інші ангелики.

— Не знаєте? — запитав Івась. — То шкода! Якби ви знали, як то приємно їздити на лещетах! Ох, якби тут у небі можна ще мати сніг і їздити на лещетах!...

— Сніг тут є, Івасику! — сказав Славко. — В небі нічого не бракує!...

— Тут є і сніг? Де ж він може бути? — запитав Івась.

— О, ходи, ми покажемо тобі! Сніг є на небесній леваді! — сказав Славко.

Ангели побігли до святого Петра і стали просити:

— Святий Петре, просимо тебе, пусти нас з хвилинку на леваду! Хочемо показати Івасеві сніжок..можу вс...

Святий Петро відчинив небесну браму і ангелики разом з Івасем вибігли з раю. За хвилину опинилися перед прекрасної левади, вкритої снігом.

— Тут прегарно! — закликав очарований Івась. — Сніжок сипкий, якраз до лещетів! І горбки тут гарні! Ось, який тут був би добрий зїзд! Тільки бракує лещетів...

— Ох, де нам дістати лещетів? — закликали ангелики. — Івась певно навчив би нас їздити на них!...

Рада в раду — і Славко нагадав собі, що чейже святий Йосиф є столярем і Він потрапить зробити лещети. Він певно колись робив лещети малому Ісусові, то тепер зробить і їм, як Його попросять...

І як стояли, так прожогом пустилися до раю і ледви святий Петро впустив їх, як вони побігли до святого Йосифа, що завідує головною столярською робітнею неба.

— Святий Йосифе, просимо Тебе, не відмов нам зробити кілька пар лещетів. Ми так дуже хотіли б їздити на лещетах! — стали просити ангелики.

— Та зроблю вам, зроблю! — сказав добряче св. Йосиф. — Тільки ви мені за те будете замінити два тижні мою роботу...
— Дуже радо, святий Йосифе! — закликали ангелики і стали скакати з утіхи.

Від святого Йосифа побігли ангелики до святого Мартина, що вмів робити чоботи і черевики. Вони випросили в святого Мартина, щоб зробив їм лещетарські черевики. Святий радо згодився, тільки під умовою, що ангелики впорядкують йому копитка в його великій роботні, число за числом. Ангелики радо згодилися на тую відплату.

За два дні ангелики дістали від святого Мартина черевики і від св. Йосифа нові лещети з кийками, а святий Петро не міг

надивуватися, коли побачив ангельську громадку лещетарів, яка прийшла просити його, щоб знов відчинив їм браму на леваду...

— Ідїть, ідїть!... — зажартував святий Петро — і так за багато ту через вас гармідеру і крику, то може трохи відпочину...

Можете уявити собі втіху ангелят, коли вони опинилися на леваді з лещетами! Наперед Славко й Івась показали товаришам, що вони потраплять. Тоді інші жваво попривязували собі лещети до ніг і хотіли так само зручно і бистро зїздити з горбів. Але показалося, що то не така легка штука. Тоді Івась і Славко взялися вчити товаришів, як ставати до зїзду, як скакати, як вставати, хто перевернеться, і так далі. Багато

було сміху і радості. І не чулися, коли так минуло їм пів дня при забаві.

А тимчасом Святі в небі здивувалися, що настала така тишина в небі. Бо хоч усі жартом нарікали на ангелят, що вони галасують, але той галас був їм милий, бо це не був галас, а радше веселий щебіт. Вони зажурилися, чи ангеликам не приключилося що злого, і пішли до святого Петра, запитати, де поділися ангелики.

А святому Петрові також стало скучно за ангеликами і він разом з іншими Святими вийшов на леваду. Тоді ангелики почали показувати Святим опікунам свої лещетарські штуки і притім знов не один перевернувся і набив собі гуза — але всім було весело і мило, а Святі аж плескали в долоні.

Така вчинилася гамірня, що аж старий Люципер у пеклі закликав свого першого слугу і запитав його:

— Що там таке діється вгорі, що наше пекло аж ходором ходить і я не можу всидіти на своїм троні?

— Це, пане Люципере, ті ангелики по леваді на якихось дошках бігають і скачуть, аж дивно мені, що їм сталося таке! — пояснив воротар пекла Велзевул.

А левада була якраз над троновною салею Люципера. То він дуже розлютився на ангелів і сказав:

— Чекайте, я вам покажу, як мені не давати спокою! Я вам стоплю той сніг!

І казав Люципер чортам, напалити в пекольній салі так, що аж йому самому гаряче зробилося.

Тимчасом ангели зо святими пішли до раю і повечерявши смачно, позамітали святому Йосифові робітню і заснули твердим

сном. А ранком. скоро-світ повставали і тільки що псмолилися і заспівали Господеві ранішню пісню, а вже похапали свої лещети і побігли на леваду. Святий Петро вже радо пустив їх, бо і самому йому подобалася та забава. Прибігли ангелики на леваду — аж чують під ногами, що сніг уже не такий сипкий, як був учора. Та й Івась зарав пізнав, що тут щось сталося.

— Овва! — сказав він до ангелів. — Сніг нині вже гірший. Став мокрий і липкий, що важко їздити на лещетах. Але ми собі порадімо, тільки треба висушити лещети, а потім на-смарувати їх парафіною...

Зараз побіг один ангелик до святого Пилипа, що виробляє свічки, і випросив трохи парафіни. Тоді повисушували лещети до сонця і на-смарували парафіною та й знову почали їздити, ще краще, як учора, бо вже майже всі вміли їздити.

Люципер лютився, що його огонь не поміг, і казав перенести свій трон на інше крило пекла, бо не міг стерпіти, щоб йому над головою скакали ангели.

Наїздилися ангелики того дня до схочу й аж перед вечором вернулися до раю. Впорядкували святому Мартинові шевське приладдя і поснули. А коли вони позасипляли, вийшов св. Петро — але це таємниця!...

Отже вийшов святий Петро зі своєї канцелярії, взяв лещети найстаршого ангелика, Славка, і поволі пішов собі на леваду. Місяць світив дуже ясно, мов на замовлення... А Святець причепив собі лещети і пустився з горбка вниз. Що правда, то не гріх... Святий Петро упав кілька разів, як і малі ангелики, але вкінці і він набрався вправи і вже біля півночі зїздив гладко з найвищого горба. І було йому дуже приємно, й він наче від-молоднів. І так від тоді нераз вибирається ніччю на леваду з лещетами, тільки не пристає ніколи до ангеликів, бо боїться, що інші Святі могли б собі з нього жартувати. Хіба, що намовить і ще кількох Святих, щоб рішилися на ту гарну і невинну забаву. А тоді — хто зна — може й прийде до лещетарських змагань у небі, між ангеликами і Святими...

М. Міллер.

Кому буде сумно? Сумно буде тому, хто не відновить передплати на 1939 рік, бодай на перших три місяці (1 злотий!) бо як не відновить, то вже газетки на марець не дістане.

Маляр - Морозенко ...

В ночі потихенько,
Як в хаті сплять діти,
Прийшов Морозенко
В срібний плащ одітий.

Вийняв він з кишені
Кисти враз з фарбами,
Розмалював шибки
Дивними квітками...

А на одній шибці
Серпик - місяченько,
Зорі блідолиці
Сіяні дрібненько...

А на другій шибці
Дно моря — коралі —
Ростини і рибки,
Що б'ються крізь фалі

На третім віконці
Див - зілля — а з листа
Жемчугами іскра
Сплива мов з намиста...

Як сонечко стало
Й собі приглядаться —
Почали зірниці несміло
Ховаться.

І все те чародій
Маляр - Морозенко
Зробив на добрийдень
Дітям ранесенько —

Десь ділися рибки,
З дна моря коралі —
Поблідло — див - зілля,
Листочки зівялі...

Заплакали шибки
Срібними слізками...
Вмить сонце їх спило
Своїми лучами...

Іванка Трешневська-Савицька.

Хто ще досі немає виданої „СВІТИКОМ“

„ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ“

що вийшла в 4 окремих книжечках — то нехай конечно купить собі її!

Ціна всіх 4 томиків: 2.40 зл. (з пересилкою 2.70 зл.)

Михайлик і триста карбованців.

(Казка).

За давніх літ жив собі в Бучачі, там, коло старинного замку, один багатий господар. Мав він сина, що Михайликом звався. Михайлик був добрий і дуже ніжного серця, але такий недотепа, що кожний міг його одурити.

Одного дня його батько, дав йому сто карбованців і велів піти на ярмарок до Золотого Потока тай купити вівці. І Михайлик пішов. А треба було переходити через ліс. Переходить він ліс, глядить, аж оце на краю ліса сидить русалка і бавиться з тараканом, що вигравав на маленькій гітарі. І так гарно грав таракан, що й найкращий музика не мігби краще потрапити. Михайлик зупинився і заслухався захоплений цим музикою. По хвилі спитав русалки:

— Чи не продала б ти мені оцього музику?
 — Як даш мені сто карбованців музика буде твій!
 — відповіла русалка.

Михайлик вийняв сто карбованців дав їх русалці і дістав за них таракана та ще й з гітарою.

Уявіть собі, як розсердився його батько, коли про це довідався! Михайлик хотів оправдатися, але батько не слухав виправдання, і викропив його здорово ременем. А потім знову дав йому других сто карбованців і післав знову на ярмарок, щоб купив вівці.

На тім самім місці під лісом сиділа на камені вже інша русалка і бавилася з мишкою, що танцювала — але як чудово танцювала. Ніжками перебирала, вихилясами йшла, що найкра-

хайлик хотів оправдатися, але батько не слухав виправдання, і викропив його здорово ременем. А потім знову дав йому других сто карбованців і післав знову на ярмарок, щоб купив вівці.

На тім самім місці під лісом сиділа на камені вже інша русалка і бавилася з мишкою, що танцювала — але як чудово танцювала. Ніжками перебирала, вихилясами йшла, що найкра-

хайлик хотів оправдатися, але батько не слухав виправдання, і викропив його здорово ременем. А потім знову дав йому других сто карбованців і післав знову на ярмарок, щоб купив вівці.

щий танцюрист, не втяв би такої то штуки. Михайлик зупинився і став приглядатись миші, а там і спитався:

— Чи не продала б ти мені оцю танечницю?

— Даш мені сто карбованців — то мишка буде твоя!

Михайлик дав сто карбованців і дістав мишку-танечницю. Уявіть собі, як розсердився його батько, коли довідався про це. І знову всипав Михайликові березової каші й опять дав йому сто карбованців і післав на ярмарок по вівці.

І знову переходив Михайлик тою самою дорогою і там під лісом знову сиділа на тім самім камені вже третя русалка, що бавилася цвіркуном, який так гарно виспівував, що закасував би і найкращого співака. Михайлик зупинився і слухав захоплений, а там і спитався:

— Чи не продала б ти мені отого співака?

— Даш мені сто карбованців то цвіркун буде твій!

Михайлик заплатив сто карбованців і дістав цього співака.

Уявіть собі, як розсердився його батько, коли про це дізнався. Вигарбував йому порядно спину і вигнав з хати.

Михайлик забрав зі собою всі три звіятка: таракана-музику, мишку-танечницю і цвіркуна-співака тай пішов у світ за очі.

Іде - іде - іде!.. І так аж у Закарпатську Україну до столиці Хусту зайшов. А там жив велитенський багач, що то ще з часів Богдана Хмельницького його родина там жила. А звався цей багач Прокіп Неуступа. І мав дочку-одиначку, що Калиною звалась.

Вже від довгих років нездужала вона на чорний туск і вянула з дня на день усе більше і ніщо на світі не могло розрадувати її недужого серця. Батько в розпуці, що його одиначка так марно чахне, обіцяв тому, хто її розвеселить, віддати Калину за жінку. Припадково зачув про це наш Михайлик.

Подався він у терем цього багача. Приходить під браму, а там здоровезний вартовий-галябардист заступив йому дорогу.

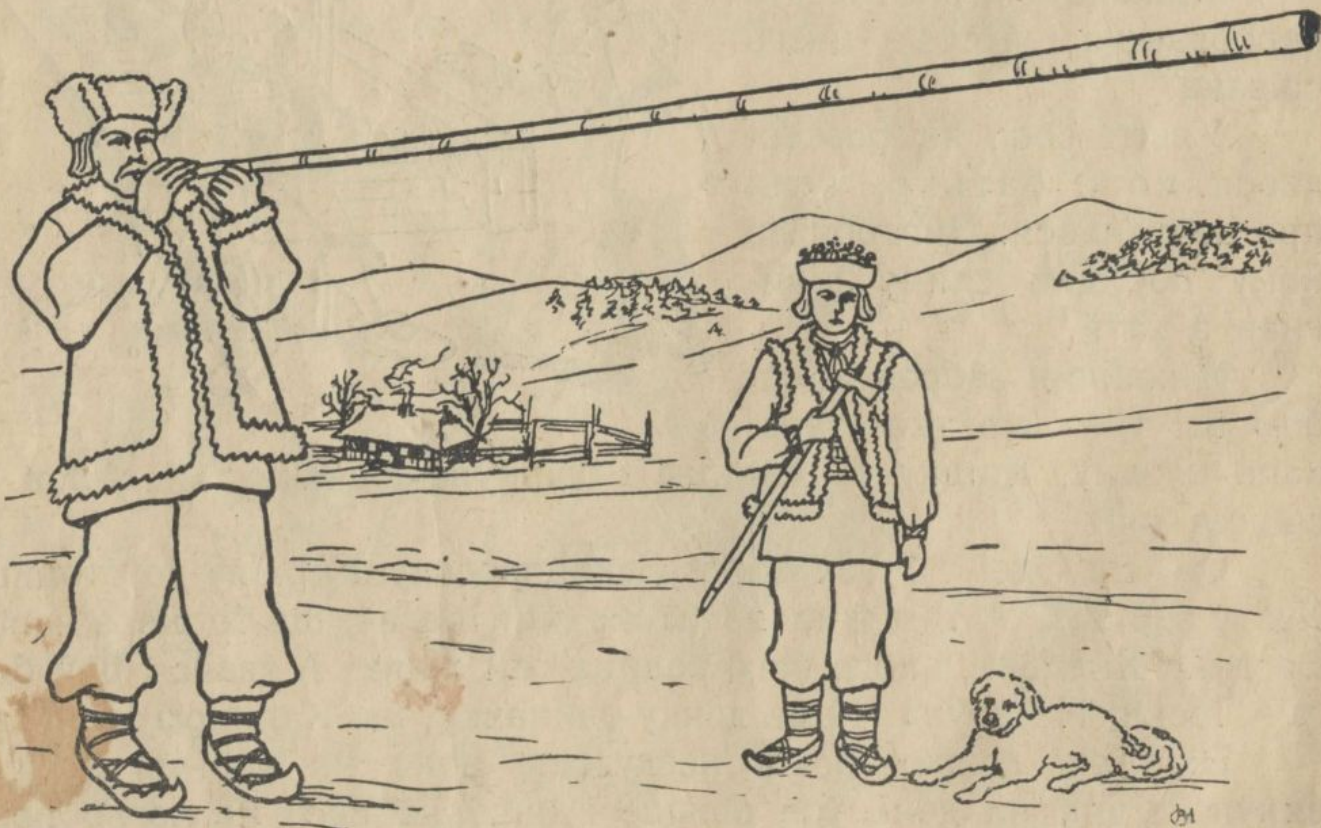
Михайлик розказав вартовому, що він бажає розвеселити доньку пана Неуступи. Тоді галябардист пропустив його і вказав кудю має іти.

Калина лежала на постелі бліда і виснажена з утоми та безсонности. Михайлик зблизився до неї, витягнув коробочку, а з неї вискочили всі три звіятка. Таракан став грати на гітарі, мишка затанцювала, а цвіркун заспівав. Калина наче відродилась, стала сміятися, що аж уся палата стала ходором ходити. Всі звіятка так подобалися Калині, що вона забула про свій туск, та про біль серця. Личко в неї зарожевіло, стан набрав гнучкості і вона стала повна життя та радості.

І до девятьох днів відбулось весілля Михайлика з Калиною. Розуміється, що на весілля прийшов і батько Михайлика, який мусів признати, що його син не на дармо видав цих триста карбованців. А всі троє звіятка жили при молодих довгі роки у великих вигодах та пошані.

Переробив за італійським оригіналом:
Михайло Островерха.

Відділ для «малих малярів».

Подаємо тут чертковий рисунок, який можна відповідно розмалювати красками. Ану, спробуйте фарбами виповнити цей рисунок! — Відтепер у кождім числі буде такий взірець до малювання.

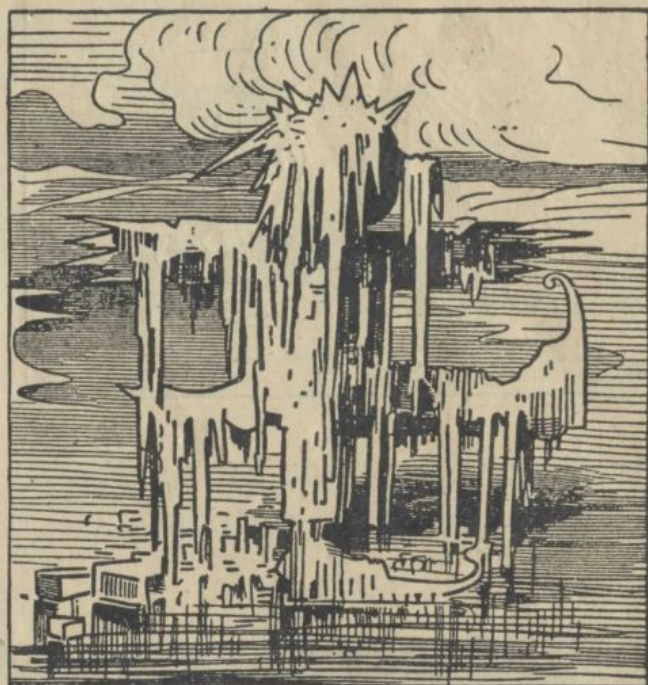

Вільгельм Буш.

Як Петрусь замерз і розтопився.

Смішна і трохи сумна історія.

(Продовження).

Стирчить іззаду вже китиця,
Зпереду й зверху чиста шклиця!

Нарешті ззаду і зпереду
Петрусь мов той їжак із леду!

„Ой, Боже, сема вже година!..
Де ж то дівається дитина...“

Новину стрик приніс до хати:
„Ідть його із леду взяти!...“

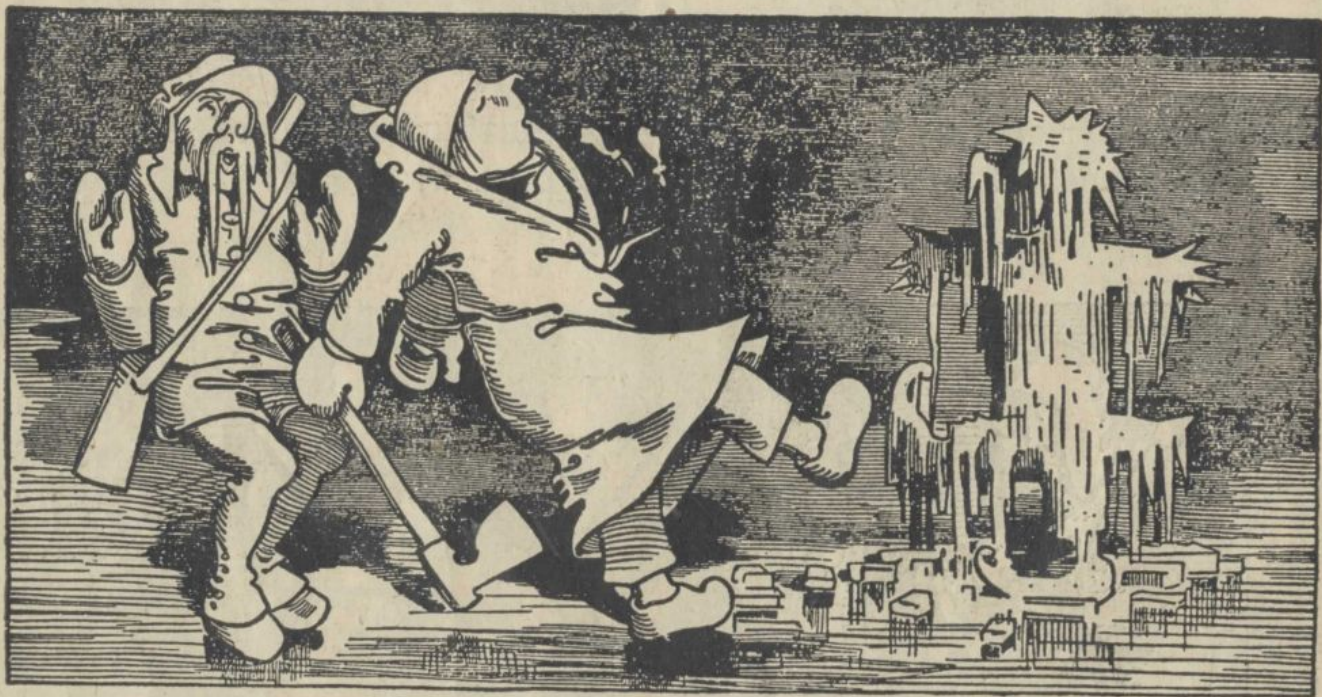

Стрик попереду йде з стрільбою,
Отець з сокирою старою.

Аж страх обняв стрика і батька:
Примерзлі вздріли там штанятка.

Та мало - що оба не вміли,
Як Петруся у леді вздріли.

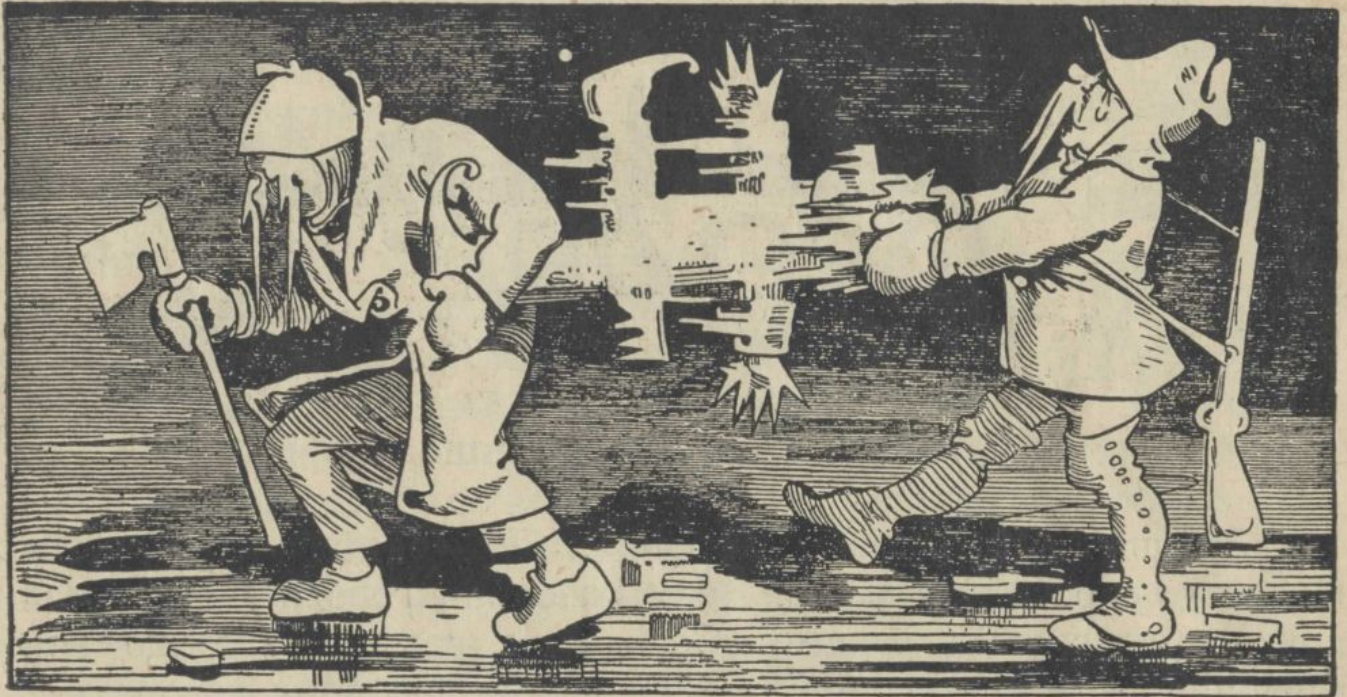
Отець не знає, що робити —
Чи хухати на лід, чи... бити!

НАЙКРАЩЕ МИЛО!

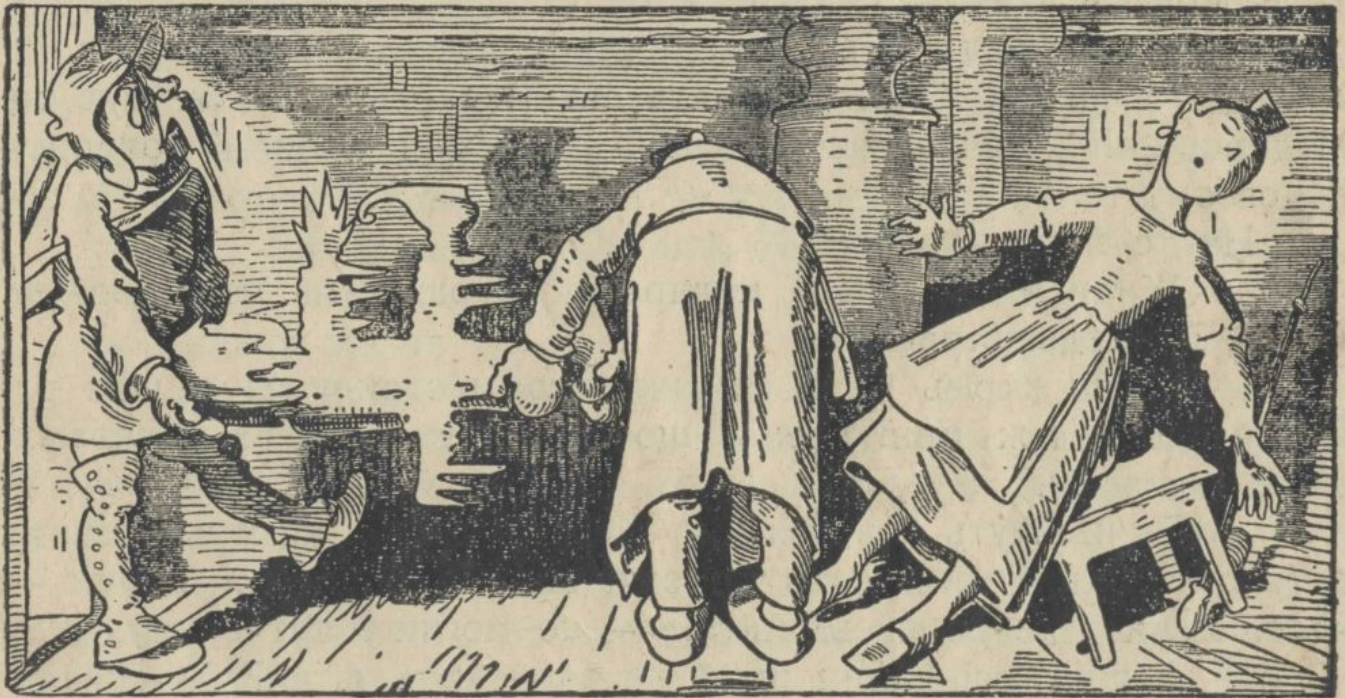
Прийшла Славка до Ганусі,
Ганя ручки мила:
— Якого ти, люба Нусю,
Уживаєш мила?

Мені дивно, що питаєш!
Чейже кожний знає:
Що найкраще у нас мило
„ЦЕНТРОСОЮЗ“ — має!

Беруть за голову й за ноги,   З Петром замерзлим поспішають
Дрижать їм руки від тривоги.   В очах їм сльози замерзають.

Приносять Петруся до хати,   Та чи pomoже — хто це знає?
Щоб лід на ньому відгрівати.   З розпуки мати умліває. 4 2 2
(Далі буде).

Замало вчиться той, хто вчиться тільки в школі. Треба ще вчи-
тися в дома з дитячої газетки і з книжечок. Найліпша газетка
„Світ Дитини”, а найкращі книжечки з „Дитячої Бібліотеки”.

9. Славко їде далше.

Зайшли в ресторан „Корона“. При одному столі сиділо кілька до сороклітніх панів. Вони говорили голосно, вимахували при цьому сильно руками. Славко не розумів про що вони говорили, але з поодиноких слів пізнав, що вони говорять по малярськи.

— Ще тут досить є малярів, коли обсіли ввесь стіл! — сказав він до п. Медведя.

Сусід, що присівся до стола при якому сидів п. Медвідь з Мирком і Славком, сказав на це:

— Це не малярі, — це жи́ди!

— А чого ж вони говорять по малярськи, та ж тут не Малярщина? — зчудувався Славко. — Вони повинні говорити по своєму.

На те пояснив сусід:

— Жи́ди в нас більші малярські патріоти, як самі малярі.

А п. Медвідь замітив:

— Жи́ди скрізь ідуть за тим, хто має силу та в чиїх руках влада. То ж мені дивно, що вони тут ідуть з малярями, а не з чехами.

— Вони йдуть і з чехами. Перед чехами вдають чеських патріотів і дітей записують у чеські школи. Ті чеські школи — часто коли б не жи́дівські діти, — не могли б тут існувати.

— А до українських шкіл не записують дітей? — спитався п. Медвідь.

— Дуже, дуже рідко — відповів сусід. — Вони на українців лихі, що визволюються зпід їх опіки, закладають свої кооперативи, та пють горілку щораз менше. Чехи, треба це признати, сприяють розвиткові кооперативного й освітнього руху по наших селах і за те жи́ди їх не долюблюють і тужать за малярями, бо малярі не дбали про добро українського села й за те, що жи́ди записувалися як малярі, — малярський уряд позволяв їм нищити наші села горілкою та лихвою. І жи́ди

вірять, що мадяри ще тут вернуться та й серед наших селян ширять такі чутки.

— Чи селяни вірять цьому? — спитався п. Медвідь.

— Як де? Де село ще темне — там вірять. Найбільше по тих селах, де є священики або вчителі мадярони*). Вони теж потайки ширять чутки, що мадярська влада ще вернеться на Закарпаття. Але освідомна праця читалень йде по селах і села вже щораз більше прихилюються до народнього руху.

Славко слухав цього й сумно стало йому, що можуть ще бути такі люди, які тягнуть за мадярами, споконвічними гнобителями карпатського населення — карпатських українців.

По обіді вийшли на місто.

— Треба нам уже готувитися в дорогу — сказав п. Медвідь. — Ще дещо маю купити і зараз їдемо.

Як уже полагодили орудки, подалися до підводи, що стояла на торговиці. Господар уже ждав на них. Сіли на віз і коні рушили з місця і бігли жваво добрим, рівним гостинцем. Ліворуч, висріблювалася в недалекій віддалі Велика Ріка.

— Онде видно вже Ізу! — сказав п. Медвідь — показуючи рукою на велике село.

Незабаром прибули перед хату. З хати вийшла п. Медведева з двома дівчатками. Вони радісними окликами повітали батька й брата та здивованими очима гляділи на Славка. Мирко зараз представив Славка мамі та сестрам:

— Це мій товариш Славко Зінківський зі Львова! Сам вибрався на Закарпаття.

А Славко додав:

— Іду до стрийка в Ужгороді!

Славко з Мирком під вечір пішли купатися. По вечері пішли всі скоро спати, бо завтра рано треба було знову їхати до потягу. Рано Славко встав перший.

— Ов, то ти, Славку, ранній пташок! — сказала п. Медведева, що небаром теж встала та взялася готувити снідання.

Ранок був чудовий, теплий. По сніданню подалися на стацію.

Небаром надіхав і потяг. Всіли. Поїзд рушив. Славко, як звичайно, станув собі при вікні. З гуркотом промчав поїзд міст на Великій Ріці й їхав далі на захід, аж нараз завернув на південь. Славка це здивувало, та сусід, що стояв біля нього, сказав:

— Це тільки невеличкий шматок дороги поїдемо на південь, за селом Королевам знову завернемо на захід. За Коро-

*) Мадярони — карпатські русини, прихильники мадярів.

левом шляхи розходяться: один іде попри Теків і Чорний Ардів на південь до Румунії, а наш на Севлюш, Вілок, Берегів до вузлової стації Чоп. Відтіля поїдемо на північ до Ужгороду.

Славко глядів на поля, що вже були покриті копами. По збіччях зеленіли виноградники, на полях жовтіли цілі лани соняшників, а села потопали в садах, червоніли лани конюшини.

— Приємно їхати туди — казав Славко — хоча тепер початок липня, а літо не дуже гаряче.

— А вжеж — говорив сусід, що видно був балакучий — у нас у літі нема великих спек, але й у зимі нема великих морозів. І хоча зима й літо в нас довгі, а весна й осінь дуже короткі, то ні літо не дається нам узнаки спекою, ні зима морозами. Тут на долах доба росту рослин триває вісім місяців, а дощі йдуть в році яких 150 днів і то саме тоді, коли вони потрібні для хлібороба.

Славко спитався:

— Чи селяни мають тут досить поля?

— Мають його дуже мало — відповів сусід. — В селянських руках є тільки третина всеї управної землі, а дві третини — це велика посілість, що належить до мадярських магнатів. Правда, тепер через парцеляцію селянська посілість трохи збільшилася, але дуже незначно, бо люди бідні не мають грошей. Що правда, тепер тут на долах люди живуть краще, як до війни, бо вже краще господарять. До війни не знали тут штучних погноїв, доперва по війні зачали їх уживати. Держава утворила коштом пів мільона корон 500 зразкових гноївень і в той спосіб врожайність піль піднеслася, подекуди навіть на половину.

Славко задумався. В душі радів, що тут іде все до кращого й під матеріальним і під культурним оглядом. Глядів у вікно на села й поля, що тікали йому зперед очей і прийшли йому на думку слова поета Василя Гренджі-Донського:

»А Срібну Землю, рідний край
Не зрадьте, не продайте!
І не забудьте за народ,
На рідне слово памятайте —
Вперед, вперед!

А працю вмійте шанувать
Всесвітню, величаву,
Все лиш з народом, за народ,
За волю, честь і славу —
Вперед, вперед«!

А потяг мчав дальше й доїздив уже до Севлюша.

(Дальше буде).

Хто приєднає «Світикові» двох нових передплатників і вони пришлють річну передплату, дістане в нагороду дуже цікаву книжку.

Самітна, оселя.

В підніжжя гір, під білою габою,
В Карпатах рідних — там оселя тиха,
В погідний день любується зимою,
В затишні від вітрів і всього лиха.

Довкола сніг, не видно і стежини,
Часом сюди лиш зайчик з ліса гляне,
А в хаті певне, у крузі родини,
Бабуся бавить унуча кохане.

Зима студена ходить попід хату
І на віконцях там малює квіти,
Бабуся казку почала казати —
І слухають її цікаві діти.

А казка та про бідну ту царівну,
Що змій її звязав десь ланцюгами...
Про весну ту, усміхнену, чарівну,
Що той мороз скував її ледами.

Кінчиться гарно! Гожая царівна
Кайдани звергла і діждалась волі!
Так і сюди весна прийде чарівна
Й засіє свіжі трави й квіти в полі... *Юра Шкрумеляк.*

Листи вуйка Степана.

Розмова про Родину «Світа Дитини» і «Відродження».

— Ну, нарешті! А я думав, що ви вже зовсім про вуйка забули! —
витає я своїх милих приятелів, що в понеділок в день св. Степана по-
полудні прийшли до мене в гостину.

Діти, побажавши мені всяких благ туземних, розсілися де хто хотів
і почалася між нами дружня гутірка.

— Тепер оповідajte мені, що ви на Свята робили? — спитав:
я дітей.

— Я мала дуже гарну Ялинку, таку високу аж до стелі... А скільки було на ній прикрас і цукорків! — щебетала розрадувана Галя.

— Я дістав під Ялинку дві книжечки, що їх видав наш коханий «Світик». Одна — це «Маленькі борці», а друга це «Соняшні оповідання» з прегарними образками — хвалився Ромко.

— А я дістала теплі рукавички і снігівці! — сказала несміло Оксанка.

— Цекайте!... А я дістав залізницю! — найголосніше закликав Микольцьо.

І так по черзі кожне з дітей мало чимось похвалитися.

— А вуйцьо, що дістав від ангелика? — спитав мене Максим.

— Я, мої кохані, дістав «вічне перо»... От воно!

— А що вуйцьо буде ним писати? — спитав цікавий як завжди Микольцьо — споглядаючи на перо, яке я витягнув з кишені.

— Буду писати листи до всіх моїх малих друзів! — сказав я весело.

— То вуйцеві ще мало нас? — спитала заздрісно Марійка.

— Знаєте, мої пташенятка, я хотів би, щоб кожна українська дитина стала моїм другом і щоб ми всі разом утворили таку велику родину «Світа Дитини» — успокоював я дітей.

— Ну, але тут нема місця, щоб усі діти змістилися — замітив критично Ромко.

— Мусиш зрозуміти, Ромцю, що не всі мусять приходити до мене аж сюди. Одні будуть писати листи до нас — а ми всім будемо відповідати. В цей отже спосіб створимо таку велику родину «Світа Дитини», а газетка буде нашим органом, нашою спільною домівкою, в якій будемо сходиться і вестимемо спільні розмови. Маленький «Світик» стане для нашої родини ясным прапором, під яким будуть гуртуватися всі українські діти! — пояснював я зацікавленим моїм малим друзям.

— А, то це справді було би дуже гарно! — закликала радісно Марійка, плескаючи в долоні. — А хто приїде з краю до Львова — то буде міг зайти до Тебе, вуйцю, правда? Чи так?

— Певно, що так! — відповів я сміючись.

— Отже від сьогодні будемо всіх дітей притягати до нашої спільної організації, що її назвемо «Родина Світика Дитини!» — твердо заявив Максим...

— Так! так! так! — потвердили всі діти...

— Але ми мали говорити, як ви провели Свята! — замітив я щоб повести балачку на інший шлях.

— А так, справді! — докинув Максим.

— У нас був торт чоколядовий! — почала Оксанка.

— А в нас були гості. — сказала Галя.

Відтак почали діти оповідати, чим то в них приймали гостей.

— А знаєш, вуйцю у нас уже цього року не було ні горівки, ні пива! — сказав Петрусь.

— І в нас також ні!... бо татко казав, що на отрую грошей не має — докинула Галя.

— В нас ніколи нема ніяких алькогольних напитек на Свята! — спокійно промовила Марійка...

— В нас також ні... — говорили інші діти.

— А мій брат то й не курить цигаретів, бо каже, що не треба пускати грошей з димом! — чванився Ромцьо.

— Мій татко колись кури́в, але вже перестав, бо належить до товариства «Відродження» — говорив Максим.

— Я знаю!... Я вже чула про «Відродження» — промовила Марійка.

— Мої родичі належать також до цього товариства — докинув Петрусь.

— І мій брат!

— І мій!

— Вуйцю! А чи діти можуть належати до «Відродження» — спитала Галя.

— Так! І повинні! — сказав я.

— То і я запишуся! — постановив Ромко.

— І я — несміливо додала Марійка.

— І я... і я... і я... — голосилися всі діти.

— О, це гарно! Але пождіть! Я вас усіх запишу, список занесу до товариства «Відродження», що міститься при вул. Чарнецького, 26 й ви всі будете членами цього товариства — сказав я, беручи кусок паперу й списуючи кожного імя й назвисько.

— А що там треба робити? — спитав Ромцьо.

— Не вільно пити ні горівки, ні пива, ні вина, других від цього відвертати й приєднувати щораз то нових членів, закладати гуртки «Відродження» — пояснював я.

— О, то добре! Я зараз завтра в школі буду намовляти товаришок, щоб вони заложили такий гурток — тішилася Оксана.

— Вуйцю! І ті всі діточки, що будуть належати до нашої «Родини Світика» то також будуть членами «Відродження»? Правда?! — допитувалася Галя.

— Певно, що так! — твердив я...

І знов почали діти говорити, скільки котре приєднає членів й кого.

— Ну, вуйцю, вже смеркається, а вуйцьо ще нам нічого сьогодні не оповідав. Усе лиш ми говорили — казав Петрусь.

— Просимо! просимо! — загомоніли всі діти...

— Добре! скажу вам про це: як то алькоголь може знищити людину. Це було дуже давно, ще як я ходив до школи... В школі я мав товариша Івасика. Добрий був хлопчина, мав добре серце. Та щож коли любив і горівки напитися й татові десь цигарку взяти й закурити. І так привик був до горівки і тютюну, що без цього не міг видержати. А що не мав грошей то де міг, то лише брав, так, щоб ніхто не бачив. Тому рік як я бачив його, обідраний, зарослий стояв на розі вулиці й витягав руку до прохожих по милостиню. Я ледви пізнав його, приступив й подаючи гроші спитав: «Чи це не той Івасик, що ходив зі мною до школи?»

А він поглянув на мене уважно, хвилинку придивлявся й скрикнув: «Степане!»

Я взяв його зі собою, привів до тої кімнати, де ви тепер сидите. І почав він мені оповідати про своє життя. Хай вас Бог хоронить, діточки, перед таким життям. Він крав, де лише міг і все те пропивав й прокурював. Кілька разів зловили його й посадили в тюрму. Та коли з неї виходив — знову пив. І опинився аж сам один, без сотика, хорий перепитий й нічого не оставало йому лиш одно: іти на вулицю й жебрати. Де він тепер — не знаю.

— О, я ніколи не буду пити — тихенько промовив Петрусь зворушеним голосом.

— А я всіх, дітей і старших людей, буду від цього відмовляти — заявила Галя.

— А найкраще буде, як всі діти й старші будуть належати до «Відродження» — додав Ромко.

— Тоді то наш нарід буде сильний, здоровий і всі гроші, що їх дотепер видається на горівку й тютюн, підуть на корисні установи як от на: рідні школи, захоронки, лічниці, бібліотеки — говорила Марійка.

— Лиш усі мусять належати до «Відродження»! — сказав я.

— Мусять!... Будемо належати! — закликали всі діти, й почали вже збиратися.

— Ідемо, вуйцю! Вже темно! — пращалася Оксана.

— А на другий раз, як прийдемо, то скажемо, скільки ми приєднали членів до «Відродження» — обіцяла Галя.

— А вуйцьо нам прочитає листи від діточок, що зголосяться до нашої «Світикової Родини» — тішився Петрусь...

— О нас тоді вже буде багато! — радів Максим...

— Коби як найбільше! — кликнув я за діточками, що вже почали сходити сходами на вулицю*).

Авенір Коломинець.

*Про що говорили
зі собою антенна
лінка і друкар-
ський черенок...*

(ПРОДОВЖЕННЯ).

— Що ти! Що ти! — здивувалася антенна лінка. Їй ніяк не хотілося повірити, що так буває, як оповідав черенок, бо вона на своєму віку переловила багато звуко-хвиль, але всі вони майже були для людської розваги: веселі, безжурні.

— Так є! — запевнив лінку черенок, — я не знаю, чи ти чула про таку книжку: „Лис - Микита“? Написав її Іван Франко. Що це за гарна книжка! Нема на Україні такого, що не читав цієї книжки... Нема такого, що не всміявся би при читанні її до сліз... А про „Сина України“ ти чула?

*) Дорогі Читачки й Читачі! Приставайте до «Родини Світика». Пишіть листи до Вуйка Степана — на таку адресу: «Родина Світа Дитини» (для Вуйка Степана) Львів — Lwów, ул. Зіморовича, 2.

— Ні! — щиро призналася лінка, — а може й чула, та забулася.

— То ж бо то! — продовжував черенок, — а малювати твоє радіо потрапить?

— Малювати? — здивувалася ще більше антенна лінка. — До цього ж є малярі!

Черенок пожвавів.

— А от, читаючи книжку, людина не раз бачить ті ліси, квіти, ріки, хмари, гори, про які в книжці написано. Так їх бачить, наче б вони отут були перед нею, або наче б умить перед нею малювали їх найкращі малярі. Стидайся, антенно, що ти так хвалилася. Ти не думай, що тільки ти є найпотрібніша і наймиліша для всіх.

Знову на хвилину запанувала тиша в комірчині, бо антенна справді не сподівалася, що черенок аж такий балакучий і що він аж стільки знає.

— А до того, антенно, — говорив черенок уже зовсім певний своєї перемоги, — чи ти знаєш, що багато тих слів, які ти ловиш у повітрі, люди пускають у повітря на радієвих хвилях власне з книжки? З книжки, друкованої отакими самими черенками, як я?

Хотіла антенна лінка оправдуватися, але почувши про це, змовкла і зачала собі пригадувати свої давні часи, коли ще пишалася антеною високо над дахами і коли стільки слів спливало по ній з безконечної блакиті у людські мешкання.

Пригадувала собі різні слова, звуки, мелодії — і сама не стямилася, як тихо-тихенько заспівала пісеньку, що її колись принесли до неї радієві хвилі.

»Не знаєм, не знаєм, не знаємо ми
Ні літа, ні слот, ні хуртовин зими.
Пливемо, пливемо уночі і в день,
Цілуємо лінки мідяні антен.

Не знаєм ні брам, ні пашпортів, границь,
Спливаєм так само в двірці й до темниць.
Ми всім радо служим, поучим, надхнем.
Угору, угору мережі антен!

Лови, переймай нас, струно мідяна,
В небесній блакиті — у морі без дна!
Угору, угору, щовище в блакить, —
Тим краще - певніше ми будем служити«!...

І нараз замовкла антенна лінка.

— Ну, от бачиш, — аж пожвавів черенок, — і оці самі слова також були насамперед друковані.

Линка настобурчилася.

— Ні, це не може бути!

— Так, линко антенова! — радів щораз більше черенок, — і навіть, навіть линко — ах, як-же мені приємно це тобі сказати, — навіть я помагав уложити котресь із тих слів.

— Не може бути! — вже аж роздратовано задзвеніла линка.

— Так! так! — аж підскакував черенок. — Пожди, я от пригадав собі, як це сталося. Було це так: Відразу, як складач складав у друкарні цю пісеньку, він чомусь поминув мене. Але коли надруковане вже пішло до такого пана, що перевіряє видруковані слова, чи їх добре зложено — то цей пан побачив, що в одному слові „анбен“ стоїть не та буква, що треба. Він викреслив непотрібну букву „б“ і в друкарні її викинули, а на її місце вставили мене. — „т“ і вийшло тоді слово „антен“.

— Чи бач! — аж притихла від здивування антена, бо так її зацікавило все те, що оповідав черенок. Вона була охоча слухати довго-довго про друкарню, про те, як складається книжку; вона мало-мало що не попросила, щоб черенок розказав їй про якусь гарну книжку. Але раптом похопилася, що через її лагідність черенок може подумати, що він переміг і недбало сказала:

— А всеодно, людству тепер ти — друкарський черенок — непотрібний, бо тепер є радіо!

Черенок насторожився.

— Ти непотрібний — говорила далі антена, — бо щоб книжку читати, треба напружувати зір, сидіти тихо, дивитися тільки в книжку, а люди цього не люблять. Слухаючи радіо, можна дивитися, куди хочеш, робити, що хочеш, сидіти, як хочеш. Ти отже признай мою вищість і вважай мене за твою наставницю. А головне — згодися з тим, що коли радіо хоче увійти в кожну хату, то не треба завалювати йому дороги твоїми книжками та друками.

— Ох-хо-хо! — розреготався черенок, — ох-хо-хо!

— Не сміють люди видавати грошей на книжки! Вони повинні видавати їх тільки на мене!

Черенок реготався нестримно даліше.

— Чого ти? — розсердилася антена, — чого ти так смієшся, мов навіжений?

— З тебе сміюся! Якже ти, антенова линко, того не знаєш, що коли б тобі тільки доручити нести між людей знання і радість, то лише маленька частина людства на землі була б і мудра і безжурна? То ж на те, щоб мати в хаті радіо, треба багато грошей, багато більше, ніж на те, щоб купити книжку. А бідних є більше, ніж багатих, отже і сумних та неосвічених

був би повний світ. А даліше — ні одна бідна людина не була б тоді мудра, лише багата. А чи це було б справедливо? Подумай, антенна линка!

Антенна линка замовкла в важкій задумі.

— А подумай, — говорив далі черенок, — те, що ти подаєш із повітря у хату, можна слухати не завжди, а тільки тоді, коли десь хтось це саме пускає в повітря, чи, як люди говорять: передає. І не скрізь це можна слухати, а лише там, де тебе розтягнуто над дахом і де є в хаті радієвий приймач.

— Так, це правда! — сумно вирвалося линці з уст.

— І як погода псується, — говорив черенок щораз запальніше, — радіо також погано слухати. А вже як гремить, то найкращу музику, чи найцікавішу балачку треба переривати й замикає радіо, бо грім тільки й шукає, де ти є над дахом, щоб у тебе вдарити і по тобі сплисти у землю.

— Так, і це правда! — тихо дзвеніла антена.

— А от книжку скрізь можна читати: і в хаті, і на дворі, і в лісі, і в лузі, і над річкою, коли люди літнім днем гріються на сонці, і вдень, і вночі, і вдома, і в дорозі, — завжди і скрізь, коли тільки людина того захоче.

— Пожди, пожди! — щось пригадала собі раптом антенна линка. — Ти так хвалиш книжку, але ж не кожна книжка є варта того, щоб її читати!

— А чи кожна передача, яку ти вносиш у хату, є варта того, щоб її слухати? — запитав черенок.

— Так, так! — тихо забреніла антенна линка і замовкла.

(Далі буде).

НЕ ПРОСИ А ДОБУВАЙ...

Не проси, а добувай —
В тім твоє буття;
Не ридай, а праццю,
Бо в праці життя!

Хто плаче і просить
Цей мало дістане;
Горя він зазнає
Тай жебраком стане.

Все вперед, все вперед!
Втіху будеш мати,
Пам'ятай, щоб в середині
Дороги не стати.

Як невдача — не журись
Не заломлюй руки,
Направляй все кожне зло
Не зазнаєш муки.

Ледарям нема життя,
Світ їх відпихає,
А відважних, працьовитих —
Добром наділяє.

Іван Кочержук.

Лист з над Тихого Океану.

Венкувер, дня 24 грудня 1938.

**Дорогі Читачки й Читачі, мої ровесниці й ровесники
у Старому Краю!**

Перед всего вітаю Вас усіх сердешно від себе і всіх українських дітей, що живуть у місті Венкувері, на заході Канади, над Тихим Океаном.

Тепер представляюся Вам в коротких словах, щоб Ви могли мене ближче пізнати. Я вродилася у Венкувері дня 26 цвітня 1921 року. І так я спокійненько виростала, мов у Бога за пазухою, до чотвертого року

життя. Від пятого року почали мене мамуся і татко вчити українських віршиків, що їх я деклямувала на «Святі Матери» в Народнім Домі у Венкувері. Цей перший виступ дуже мені вдався і відтоді я вже постійно беру участь у національному життю нашої української Громади в місті Венкувері. Майже кожної неділі відбуваються в нас представлення, концерти та всякі національні Свята, на яких бере участь багато українських дітей. Це наша найкраща школа, яка вчить нас любити Україну, край наших батьків, понад усе.

☞ Дня 28 серпня 1938 року трапилася мені нещасна пригода. Мене в тім дні переїхав тягаровий самохід і зломив мені праву ногу. Я через три місяці лежала в лічниці. Добрі лікарі, при Божій допомозі, вилічили мене так, що я вже не є калікою і ходжу зовсім добре і не криваю зовсім.

І знову почалася для мене праця, бо я почала ходити до англійської школи і я є тепер у 3 клясі. Крім цього я ходжу теж і до української «Рідної Школи» і кінчу тепер в ній 2-гу клясу. Я цілий день зайнята в обох школах. Не думайте одначе, що я може закинула свою найлюбішу

школу — сценічні виступи на всяких національних імпрезах. Зовсім ні!

Я скінчила недавно курс народніх танків, а тепер вчуся грати на мандоліні та на мандолі і гітарі. Я брала участь у Ювілейному Святі, з нагоди 50-ліття заснування міста Венкуверу, на яким Українці брали участь на запрошення лорда-мейора цього міста. На всіх українських домах і установах у томі місті повівали великі жовто-блакитні прапори. На великій площі були представлені кораблі всіх тих країв, що прибувають до західних берегів Канади. Була теж представлена й українська фльота: КОЗАЦЬКА ЧАЙКА, а по її боках стояли хлопці — повбирані

Івася Гарасимчуківна.

в прегарні козацькі строї зі шаблями в руках. Посилаю Вам знімку з тої паради, щоб могли Ви це побачити.

І я теж була на тому Святі і деклямувала вірш Шевченка про «Гамалію». (Я сиджу на кораблі під щоглою, на якій є чорна стрілка).

Від 1937 року я познайомилася зі «Світиком» і дуже його полюбила, бо він приносить мені багато вістей з усіх усюдів, де живуть українські діти, до яких я лину всім своїм серцем. Я так дуже хотіла бачити нашу любу Україну, що її так гарно змалював наш великий Тарас.

Українська група на Ювілейнім Святі міста Венкуверу в Канаді.

Дуже буду вдячна всім тим моїм ровесницям, що схочуть до мене написати листики. Ці листики будуть для мене дуже-дуже дорогі — бо вони принесуть мені зі собою подих гарної української землі, тихий пошум карпатських борів та журкіт Пруту й Черемоша...

Але здається, що забагато розписалася... Тому кінчаю свого листика і здоровлю нашого пана Редактора і всіх Вас, «Світикові» Читачки й Читачі і всім Вам бажаю Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року! Не забувайте про нас — українських дітей у Венкувері!

Івася Гарасимчуківна.

Моя адреса: Ivasia Harasymchuk
3364 Dundas Str.
P. O. Vancouver, — B. C.
Canada.

ВАЖНА НОВИНА!

Недавно вийшла накладом „Світа Дитини“ книжечка п. з.

„ВЕСЕЛИЙ ВЕЧІР В ШКОЛІ“

Є це збірка монологів, діялогів, веселих деклямацій, сміховинок, жартібливих пісень, скечів та сценок з життя дітей, з яких можна зробити прегарну імпрезу в зимовім сезоні для здобуття фондів на побільшення шкільної бібліотеки.

Ціна цієї книжечки: 1 зл. 50 сот. (з пересилкою 1 зл. 70 сот).

(Гроші можна присилати значками поч. в листах із замовленням).

Сніговий дід і школярі.

А! добрийдень, милий діду!
Що їв нині до обіду?

— Снігу білого їв трошки,
Води лиш чотири ложки,
Потім з леду чоколядку —
Ось як виглядаю гладко!

А не холодно вам панку
Так стояти безнастанку?

— Де там! Мій кожух біленький
Ватою підшитий всенький,
А до того на перині
Трон вмістили діти нині!

Ах! не видко тобі вушок!
Відки маєш капелюшок?...

Кіш старий на бараболю
Хтось лишив на тім ось полю?...

А ти був колись у школі?
Знаєш труди і мозолі?

— Ой, радби я, любі діти,
В лавочці, як ви, сидіти
Та старий дід, кожний знає,
Памяти уже не має...

Іванка Т. Савицька.

ЩО ПИШЕ ЛЕВКО ТРІСКА...

9. Мрії про співацьку славу...

Таки правда, любі друзі, — всім вам варто знати, що від молока найкраще будете співати.

Як перед Різдом почав я те молочко пити, то за коляду всі люди мусили хвалити.

Гарно всім колядував я і за те, нівроку, досить грошей у мошонці приніс цього року.

Половину „Рідній Школі“, а з решти, мій брате, вислав на наш любий „Світик“ річну передплату.

І не журиться вже мама, „що то з мене буде“, — бо мій батько так говорить: „Хвалять Левка люди“!

„А як хвалять уже люди, то син мій коханий, як виросте, то ще може і співаком стане“!...

А я собі так думаю: Як так піде далі, то колись я заспіваю в театральній салі.

Заспіваю, як співак той, Тисяк чи Голинський, — а буду тоді писатись: Артист Лев Тріщинський...

А поки-що я „Веселий Вечір“ в нас готую і на ньому там на сцені своїх сил спробую.

І вам раджу, ще у лютім, доки є м'ясниці, виставити десь на сцені такі Вечорниці.

Щоб тішились добрі люди, щоб не сумував ніхто, — пийте молоко й співайте, так, як робить

Ваш Левко.

АЛЬБОМ »СВІТИКОВИХ« ЧИТАЧІВ.

Ну, хто цей „портрет“ побачить,
Кожний певно вмить признає,
Що цей хлопчик, „пан добродій“,
Фантазію й розмах має!

Хто ж то — певно всі цікаві —
Так наш „Світик“ студіює,
Дивиться крізь окуляри —
Щось читає і міркує?...

Це не хтобудь вам нівроку,
А філософ, ще й важненький:
З Калуша наш передплатник,
Зветься — Богданко Біленький.

Певно він той капелюшок,
Й окуляри взяв у тата,
Ніби „визичив“ на хвильку,
Щоб у них до знимки стати.

Та вони йому лицюють —
віщують добру справу:

З Богданка — що дай нам, Боже,
Виросте мудрець на славу!

Намí мамí, ГОСПОДИНÍ

Лакоминка з рижу.

Галя вже прийшла зі школи,
Мати ще обід готує:
„Вже обід цілий готовий, —
Лакоминки лиш бракує“...

„Мамо, лакоминка буде!
Я зроблю її скоренько...“
Всипала пів кварта рижу,
Спарила його гарненько, —

Потім ще в воді студеній
Два - три рази сполокала
І на молоко кипяче
Риж той ввесь чистенький дала.

Грудку масла, трошки соли, —
Й риж у молоці зварила,
На полумиску готовий
Гарно - зручно уложила.

А потім посередині
Вижолобила ще й ямку
І туди з горнятка скоро
Влила биту там сметанку.

Конфітурами полила —
До смаку й краси довкола,
Та й утішно (й трохи гордо!)
Понесла те все до столу.

Похвалили батько й мати,
Лиш Славко каже недбало:
„Добрий риж! Дається їсти...
Одна хиба — що за мало...“

ПОМІДОР.

(Кімнатна забава).

Довільна скількість дітей сідає собі на кріслах кругом посередні кімнати. Одне з дітей підходить до всіх сидячих і ставить їм всякі питання пр. »Як ти називаєшся?« Що ти робив учора? Що їв на снідання? Що маєш у кишені? Як зветься твій учитель? і. т. д.

Кожне з запитаних дітей має відізватися лише одним словом: »помідор«. Хто скаже інше слово, або засміється — то дає за кару якийсь фант. Забава тягнеться доти, доки не збереться 5-6 фантів, які відтак розіграється згл. викуплюється.

Ця забава вчить второпности і бистроти думання.

Ми відгадуємо

Складова загадка (3 точки).

Ан, ї, рет, ка, та, ри, Ар, да, цар, У, хип, ди, На, жок, за, ю.
 З порозкиданих 16 складів, зложіть 7 слів, яких початкові й кінцеві букви, читані згори в низ, дадуть назву гір і краю за ними.

Значіння висловів:

- 1). Просмик у Карпатах.
- 2). Кімната на кораблі.
- 3). Давний вояк.
- 4). Мужеське імя.
- 5). Інакше: пожива.
- 6). Місто, де жив Христос.
- 7). Гори в Америці.

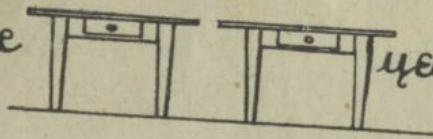
(Загадки 1 точка).

1. Має два очка як дві ліхтарки —
 Пильно сторожить дверей спіжарки;
 Як вчує мишку, скок — і вже має...
 Котре з вас діти це відгадає?
2. Сипле з неба в очка — в вуха —
 Зимно, хто є без кожуха..
 Білить поля і долини —
 Сонце світить — то він гине?

Ребус (1 точка).

цна, се

ца

за

те

хуєт, а сповідає зак

Шаховий коник (2 точки).

(Уложила: Яруся Лакустівна).

		же		
в не	ки	у	вер	Бо
нам	ни	бе	му	кра
за	ну	ни	за	ну
вер	сах	руї	ї	за
		кров		

Зачніть складом «Бо» і слідом шахового коника відчитайте слова молитви із віршика Богдана Лепкого.

Укриті місцевости (3 точки).

(Подав: Орест Коваль).

До яких міст зі Львова їдуть отсі 3 купці, яких візитові білети подаємо понище:

Ч. Бамах

М. Баріс

Ілля Трип

ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА РІК 1939!

МЕДВІДЬ НА СОВГАХ.

(Скриванка).

Є усякі совгарі
На широкім леді, —
Та хто чув з вас, щоб також
Совгались... медведі?

А тимчасом — гляньте тут,
Як цей медведисько
Сміло їздить довкруги,
Де найбільше слизько!

А довкола — що таке?
То ніякі шнури!
То на леді наш медвідь
Рисує фігури!

Вже є слон, мул і козел
І малпа правдива, —
Хто завзятий, той знайде.
Шукайте щасливо!

Від Адміністрації.

Ми вислали з кінцем січня ц. р. першу книжечку «ДІТОЧОЇ БІБЛІОТЕКИ» за січень 1939 року на адреси ВСІХ передплатників «СВІТИКА». В книжечці була картка з закликом, щоб УСІ передплатники газетки — стали теж передплатниками «Д. Б.» і був долучений рожевий переказ на присилку передплати, яку знижено на 4 золоті, а для заграниці на 1 доляра. Хто не бажає передплачувати книжечку «ДІТОЧОЇ БІБЛІОТЕКИ» нехай ПОВЕРНЕ нам одержану книжечку з допискою: «не буду передплачувати», щоб ми знали — кому вислати слідуєчу книжечку. Маємо одначе надію, що всі передплатники «СВІТИКА» стануть охотно теж передплатниками «ДІТОЧОЇ БІБЛІОТЕКИ». Тому ждемо на приплив багатьох нових передплатників! Нехай ні один переказ не піде на марне! Приєднуйте нових передплатників!

„СВІТ ДИТИНИ“ виходить раз у місяць
в обемі 32 сторін друку.

Умови передплати на рік 1939:

В краю річно 4 зл., піврічно 2 зл., квартално 1 зл. — Для Америки й Канади 1 доляр.; — для Чехословаччини 25 кор.; — для Румунії 150 леїв річно; для Аргентини 4 пези; — для Бразилії 20 мільрайсів.

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, ул. Зіморовича 2.

Конто П. К. О. Львів, ч. 503.330.

Телефон 257-87.